

Profesor Rybka, renesanční internista a zakladatel moderní české diabetologie, slaví 80

Interní Med. 2011; 13 (11): 457

Čas nejen letí, ale také prověřuje opravdové hodnoty. To platí i pro dnešního jubilanta – vyhlášený odborník, velkorysý gentleman, milovník umění, renesanční vzdělanec, manažer – kolik dalších adjektiv by výstižně charakterizovalo osobnost prof. MUDr. Jaroslava Rybky, DrSc.?

Rodák z Prievidze po promoci na Lékařské fakultě Palackého univerzity v Olomouci v roce 1957 zamířil do Baťovy nemocnice ve Zlíně, a i proto se z něj nikdy úplně nevytratil baťovský duch slušnosti, pokroku, podnikavosti, vizionářství a víry v plody kvalitní práce. Nové otevření hranic v roce 1989 umožnilo ještě intenzivnější osobní kontakty a vzájemné návštěvy, provázející dlouhodobé přátelství pana profesora Rybky s panem Tomášem Baťou. Nejen ve Zlíně, ale v celé republice se profesor Rybka stále věnuje léčbě nemocných, lékařské výuce a výzkumu, stálému rozvíjení a udržování odborných i společenských kontaktů.

Jako jeden z nemnoha českých lékařů je uznáván i ve společnosti evropských a světových odborníků, zejména diabetologů. Jeho kontakty se ale neomezují pouze na odborné lékařské kruhy, je respektovanou osobností i mezi umělci (připomeňme např. jeho pravidelnou osobní angažovanost na zlínských filmových festivalech), vědci jiných oborů a samozřejmě i u pacientů. Je jedním z mála internistů, kteří v dnešní výrazně specializované interně stále udivují rozsahem vědomostí, zkušeností a komplexním pohledem na pacienta. V široké veřejnosti je znám především jako diabetolog a podobně, jako je profesor Sylaba zakladatelem české diabetologie, je profesor Rybka zakladatelem moderní české diabetologie. Z jeho studijního WHO pobytu ve Spojených státech začátkem osmdesátých let profitovala česká diabetologie skokovým pokrokem oboru (později se profesor Rybka stal i absolventem Fulbrightovy nadace). Profesor Rybka je hlavní tvůrce, odborný garant a manažer již tehdy založeného Národního diabetologického programu. Jeho další obrovskou zásluhou je ale skutečnost, že jej dokázal prosadit a realizovat

v praxi. Výsledkem byl – a je – moderní přístup k pacientům s diabetem a vznik širokého týmu spolupracujících kolegů z výzkumu, diabetologů z praxe i akademiků. Skoro milion diabetiků má zejména proto dnes u nás péči odpovídající vyspělým světovým standardům.

Za obdivuhodnými výsledky se skrývá mnoho obětovaného času a také soustavné cílevědomé práce. Sluší se vyjmenovat hlavní milníky a ocenění odborné životní dráhy pana profesora – atestace z vnitřního lékařství 2. stupně (1966), obhajoba kandidátské dizertační práce na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze (1967), funkce přednosta interního oddělení nemocnice ve Zlíně. To vybudoval do dnešní podoby moderní kliniky a celostátního školicího pracoviště v diabetologii (od roku 1983), výukového pracoviště Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně a v neposlední řadě i spolupracujícího centra Světové zdravotnické organizace (WHO) pro studium diabetu, jehož se stal ředitelem (1988). V roce 1979 byl jmenován docentem vnitřního lékařství po obhajobě habilitační práce ve Vědecké radě Masarykovy univerzity v Brně a v roce 1986 získal titul doktora lékařských věd na Univerzitě Karlově v Praze. Vrcholem jeho akademické dráhy je jmenování profesorem pro obor vnitřního lékařství prezidentem Václavem Havlem v roce 1992. Profesor Rybka byl a je stále aktivní v řadě odborných internistických i diabetologických společností (např. Americké diabetologické společnosti, Evropské asociace pro studium diabetu, Mezinárodní diabetologické federace, zastával a zastává významné pozice ve výboru České diabetologické společnosti, v České internistické společnosti, Spolku lékařů Zlín – Kroměříž – Uherské Hradiště a v dalších společnostech). Je čestným prezidentem České diabetické asociace, organizace sdružující nejen odborné kruhy, ale i pacienty, a je velkým zastáncem široké celospolečenské spolupráce v zkvalitňování péče o diabetiky. Vymezené místo nestačí k vyjmenování členství v redakčních radách renomovaných českých i zahraničních

prof. MUDr. Jaroslav Rybka, DrSc.

odborných časopisů (namátkou Vnitřní lékařství, Interní medicína pro praxi, Kardiologická revue, Diabet, Life with Diabetes, Diagraph a dalších). Stále také publikuje a přednáší a kontinuálně zvyšuje počet takřka 500 přednášek, skoro 300 publikací v našich a zahraničních časopisech a 16 monografií. V jeho „anamnéze“ má také významné místo organizování a odborné garance řady českých i mezinárodních sympozií a kongresů (nejen diabetologických, ale i oblíbených a vysokou úroveň odbornou i společenskou proslulých kongresů internistických, farmakologických nebo gerontologických).

Vážený a milý pane profesore, pevně doufám, že mé osobní upřímné přání všeho nejlepšího do dalších let po boku Vaší úžasné a milé paní, paní MUDr. Vlasty Rybkové, Vás vedle spousty dosavadních ocenění – vyznamenání a medailí – alespoň trochu potěší. A také písemně vyjádří – byť po mnoha letech – jak moc si vážím Vašeho přátelství, lidskosti, velkorysosti a moudrosti.

Vaše Alena Šmahelová

doc. MUDr. Alena Šmahelová, Ph.D.

Diabetologické centrum
Gerontometabolické kliniky
Sokolská 408, 500 05 Hradec Králové
smahelov@lfhk.cuni.cz

